

[Jens Frandsen.]

også ved udbygning af EDB-kapacitet måske nok kunne have båret sig lidt anderledes ad. Jeg ønsker også, at man på disse områder sørger for, at man i videre udstrækning indhenter tilbud fra firmaer udefra. Det gennemførte fastprissystem og licitation kan vi også kun hilse med tilfredshed.

Jeg skal slutte her med at sige dette, at jeg vil takke statsministeren for redegørelsen og de oplysninger, han gav os. Jeg tror, at man ad den vej, man er inde på, med den tilstrækkelige opbakning fra regering og folketing, absolut vil kunne klare mange af disse opgaver, vil kunne klare tilrettelægningen og også være os herinde til stærk hjælp i lovgivningsarbejdet.

Jeg må dernæst sige til hr. Peter Nielsen, at den indbydelse, han kom med, til samvirke om opgaverne hilser jeg med meget stor tilfredshed, og jeg vil sige, at det skal ikke skorte på venstres vilje og medarbejderskab til at hjælpe til med at løse de opgaver, som vi alle sammen må sige er uendelig svære at trænge til bunds i og meget store. Jeg vil håbe, det kan lykkes.

Jeg vil med disse ord sige, at statsministerens redegørelse i mange henseender giver mig et optimistisk syn. Når viljen til medarbejderskab fra folketingets side og fra folketingsudvalgets side findes, tror jeg også, at vi må kunne yde en indsats, der vil kunne give gode resultater.

Helge von Rosen: Hr. Peter Niensens forespørgsel om den statslige rationalisering tager jeg som udtryk for en positiv og saglig interesse for problemet. Det er jo nemlig et problem, og det er et problem, som er langt mere kompliceret end rationaliseringen i den private sektor. For det første er rationaliseringen i den private sektor drevet frem af konkurrence og af det, som meget rammende kaldes privatkapitalistiske profitinteresser, og det er jo faktorer, som ifølge sagens natur savnes i den offentlige sektor. For det andet arbejder rationaliseringen i den private sektor mere med mål og vægt, det vil sige timer og kroner, mens rationaliseringen i den offentlige sektor, så vidt jeg kan fornemme det, er knap så streng i kravet om eksakte oplysninger og oplysninger om resultaterne, altså snarere lader sig nøje med tendenser. Endvidere er der

også den forskel, at det offentlige i mange tilfælde ikke ønsker at stille den økonomiske effektivitet øverst, men derimod noget ikke-måleligt, nemlig borgernes tilfredsstillelse.

Jeg skal ikke fortabe mig i disse ting, men gå lige på med et eksempel. En privat virksomhed tilkalder f. eks. en rationaliseringskonsulent, som efter en kortere gennemgang — et såkaldt survey — giver som sit foreløbige skøn, at der ved en rationalisering, gennemført successivt over f. eks. 1 år, kan spares 100 mand svarende til en årlig nettobesparelse efter fradrag af, hvad rationaliseringen vil komme til at koste, på et eller andet beløb, der bliver nævnt. Ledelsen bestemmer sig på forhånd til at indrømme nogle forlængede opsigelsesfrister og erstatningsbeløb til personalet, især for dem, der har været længe ansat, og nedbringer så beløbet, og derefter holdes der, indtil rationaliseringen er gennemført, nøje regnskab over, hvad den koster, og hvad den medfører af besparelser. Det kontrolleres, og kontrolleres med konsulenternes budget, og man gør konsulenterne mere eller mindre ansvarlige ved at lade dem deltage i eller kontrollere gennemførelsen af planerne.

Hvis man går i lag med noget tilsvarende i den offentlige sektor, vil forløbet efter mit indtryk være et andet. Især vil både budget og resultatberegning ofte være noget forplumret af de specielle ansættelsesformer i den offentlige sektor. Det skulle imidlertid efter mit skøn ikke være et uløseligt problem i budgetter og efterkalkuler under en rationalisering at udskille virkningerne af de specielle ansættelsesforhold og regne med f. eks. den private sektors opsigelsesfrister. Det er en retningslinje, som kan vedtages, og resultatet vil så være for- og efterberegninger, kalkuler, som bl. a. medfører, at rationaliseringen i den offentlige sektor vil kunne sammenlignes med den, der foregår i den private sektor på tilsvarende felter.

Men på dette grundlag skal der så træffes administrative og politiske beslutninger, og det bliver, især på personaleområdet, reduktioner, som vil volde vanskeligheder. Hvad der i de enkelte tilfælde og opsummeret for de enkelte administrationsgrene og totalt bliver lagt til side af rationaliseringsmuligheder eller bliver rationaliseret svagere i